

ligvis nødvendigt, at man lempet sig noget efter hinanden.

Schovelin: Jeg vil først tillade mig kortelig at gøre opmærksom paa, at udenrigsministerielle Embedsmænd ikke egner sig til Overinstans for Stridigheder mellem Rigsdagsmænd. Jeg tror i det hele, at man gør Udenrigsministeriets Embedsmænd en daarlig Tjeneste ved nu fra den ene, nu fra den anden Side at drage dem ind i de Debatter, som her finder Sted.

Jeg vil dernæst gerne gøre en Bemærkning i Anledning af den højtærede Udenrigsministers Fremdragelse af Voldgiftstraktaten med Holland. Jeg forstod det saaledes, at naar Danmark har en Traktat med Holland, hvori enhver anden Stat — altsaa ogsaa de Stater, her er Tale om — kan faa Del, blot ved ensidigt at ytre sin Villie dertil, kan vi risikere, at de paa-gældende Stater, selv om vi slet ikke vedtog denne Forligskonvention, bragte et hvilket som helst Spørgsmaal, selv det urimeligste Krav, for en eventuel *Voldgift*. Der er med andre Ord i den hollandske Voldgiftstraktat ikke taget saadanne Forbehold, som her nævnes i Betænkningen: „for saa vidt de ikke berører de respektive Landes Uafhængighed eller Integritet“, end-sige det, som det i denne Sag væsentlig kommer an paa: „Udøvelsen af vor Suverænetet“. Og saa ræsonnerer den højtærede Udenrigsminister tilsyneladende ret plausibelt saaledes: Naar en bestemt Magt — altsaa ogsaa en af de Magter, vintu afslutter Konventioner med, naar som helst kan komme til at indtræde med os i en saadan Voldgiftskontrakt, saa maa det være lige saa, maaske endogsaa snarere mere ufarligt at indtræde med den i en Forligsnævnskontrakt, der kræver Forligelse i alle mulige Tilfælde. Men jeg maa overfor den højtærede Minister gøre opmærksom paa, at jeg deler ikke den Betragtning; jeg gør derimod en afgørende Forskel mellem Voldgiftsafgørelse og Forlig. Der kan nemlig stilles Krav fra anden Side i Verden, som er af den Beskaffenhed, at man ikke vil gaa paa Forlig med vedkommende, Krav af en saa futl og saa uforskammet Beskaffenhed, en saadan Indtrængen i ens dyrebareste Rettigheder, at der ikke er noget at forliges om. Naturligvis kan man blive nødsaget til at gaa til en Domstol, til en Voldgiftsafgørelse; naar man overhovedet ikke vil Krig med vedkommende, er der til syvende og sidst, selv om Kravet er nok saa urimeligt, ingen anden Maade at faa den Sag ud af Verden

paa end ved at lade en Domstol, en Voldgift afgøre den. Der er derfor i og for sig intet som helst betænkeligt, synes det mig, ved at have Voldgift i alle Tilfælde, selv overfor de urimeligste, de futileste, de mest ærekrænkende Krav, der overhovedet kan rejses. Men man kan ikke deraf med Rette slutte, at saa kan man uden Betænkelighed gaa ind paa en saadan Forligsordning, hvor der netop kan blive Tale om, et en af Parterne stiller et Krav, om hvilket man maa sige: Der er ikke noget at forliges om; der er overhovedet ikke noget at tale om; lad os dog gaa til Domstolen med det samme. Dertil kommer jo det, som allerede er fremhævet i Betænkningen, men som jeg gerne skal understrege en Gang til, at det er begrebsstridigt at ville forlige to Parter, hvoraf den ene ikke er til Stede. Det ligger i selve Forligelsens Karakter, at det, man vil forlige, er de to, der strides, og naar den ene ikke er til Stede, kan man ikke paa ret Maade tale om Forligelse. Der er altsaa baade en konkret og en mere abstrakt Grund, som efter min Formening taler imod, at man gaar ind paa Forligskonventioner, der saa absolut tillader at drage et hvilket som helst, selv, som jeg siger, det futileste, det mest ærestridige Krav frem til en Forligsbehandling. At man, naar saadanne Krav rejses, en Gang maa have en Afgørelse, er derimod i og for sig selvfølgeligt.

Ordføreren (Jensen Christensen): Jeg vil blot sige, at jeg maa formodentlig bedrøve det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds med, at det er ikke Udenrigsministeriets Embedsmænd, der er inddraget i en Strid mellem Rigsdagsmænd, men det er to Medlemmer af det udenrigspolitiske Nævn, der er kommet i Strid om, hvad det er, der er sket indenfor dette Nævn, og der kan ikke være det mindste i Vejen for, at som Støtte for Hukommelsen netop Udenrigsministeriets Folk understreger, hvad der er det rigtige, og hvad der er det urigtige i et Tilfælde som dette. Det ærede Medlem vil blandt sine Papirer kunne finde Bevis for, at alt, hvad jeg har sagt om dette Spørgsmaal, er rigtigt, og for yderligere at underbygge disse soleklare Kendsgerninger har jeg spurgt Udenrigsministeriet. Det er maaske netop det psykologiske for mit Vedkommende, at jeg i dette som i andre Spørgsmaal ikke vover mig ud med Paa-stande, der ikke kan underbygges af Kendsgerningerne, hvilket i dette Tilfælde ikke kan siges at være Tilfældet med det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds.